

Verslag vergadering raadsronde raadzaal d.d. 16 maart 2021

Verslag: Het Notuleercentrum

Investeringsbudget herijking inkoop Wmo begeleiding en beschermd wonen / Transformatieplan Jeugdhulp Zuid-Limburg 2023

Aanwezig:

Voorzitter: de heer Van der Gugten
Collega: wethouder Bastiaans, wethouder Jongen
Griffier: de heer Golsteijn (Secretaris)
Ambtelijke
ondersteuning: geen actieve bijdrage

Fractiewoordvoerders: Van der Heijden (CDA), Habets (SPM), Janssen (GroenLinks), Mertens (D66), Fokke (PvdA), Limpens (VVD), Vreken (SP), Voorst (Partij Veilig Maastricht), Schulpen (SAB), Van Est (50PLUS), Nuyts (Liberale Partij Maastricht), Tiber (Groep Gunther).

De woordvoerders van PVV, Groep Maassen en Groep Alexander Lurvink zijn verhinderd. Mevrouw Nuyts van Liberale Partij Maastricht sluit aan in de tweede termijn.

De voorzitter opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom. Er zullen in de vergadering twee onderdelen van het sociale domein besproken worden, namelijk het investeringsbudget herijking inkoop Wmo en het Transformatieplan Jeugd. Beide raadsvoorstellen worden tegelijkertijd behandeld, waarbij de voorzitter opmerkt dat de technische informatieve vragen al bij eerdere rondes en/of schriftelijk aan de orde zijn geweest. Vandaag staat het politieke debat centraal en de voorzitter wijst op de regels uit het reglement van orde.

Eerste termijn

CDA (Van der Heijden) geeft aan dat de nu voorliggende raadsvoorstellen een uitwerking zijn van de bezuinigingsmaatregelen, die in samenhang gelezen te dienen worden met andere stukken zoals het Verbeterplan. De fractie zegt blij te zijn dat er nu aan die bezuinigingsmaatregelen uitwerking wordt gegeven. Voor het raadsplan over het investeringsbudget herijking inkoop Wmo wordt gevraagd in te stemmen met een eenmalig investeringsbudget van € 172.800, een precies bedrag, wat als een goede zaak wordt gezien. De fractie merkt op dat een derde deel van die kosten van de inkoop Beschermd Wonen voor rekening van de gemeente komt en vraagt zich af waar dat deel vandaan komt. De regeling die hier eventueel bij hoort, kon zij niet vinden en zij geeft aan dat Beschermd Wonen immers ook samen met de regio wordt gedaan. Over de investeringsbijdrage is in een eerder stadium al gesproken en in de antwoorden is terug te lezen dat het de bedoeling is om die investeringsbijdrage terug te verdienen. De vraag is of dat betekent dat de algemene reserve dan weer geleidelijk aangevuld wordt. Het is niet duidelijk of deze vraag, die al eens gesteld is, al beantwoord is.

Wat betreft het raadsvoorstel Jeugd komt de fractie met een technische vraag. Er wordt gesproken van € 2,3 miljoen, als hier € 1,91 miljoen van afgetrokken wordt, blijft er € 0,39 miljoen over en niet de € 414.000 in het voorstel. De fractie vindt de reactie van de regio interessant en stelt aan de wethouder de vraag of er naar aanleiding van eerdere rondes reacties vanuit de regio zijn ontvangen.

Verbetering van contract- en leveranciersmanagement mag van de fractie zo snel mogelijk doorgevoerd worden. Tot slot deelt zij een punt van aandacht; regelmatig staat er in de stukken dat het nodige nog in de maanden maart en april van dit jaar opgeleverd moeten worden, zoals de regionale jeugdwebinar, regioplan Beschermd Thuis, en doorcentralisatie Beschermd Wonen. Zij verzoekt beide wethouders om zowel rekening te houden met de raadsleden zelf als het ambtelijk apparaat dat alles moet voorbereiden. Wat de fractie betreft is er de behoefte om de stukken goed door te kunnen lezen en daar genoeg tijd voor te hebben, zij pleit ervoor goed op de agenda te letten, zodat zorgvuldigheid mogelijk is.

SPM (Habets) sluit aan op de laatste woorden van mevrouw Van der Heijden. Wat betreft de raadsvoorstellen is volgens de fractie de inhoud en urgentie duidelijk en zij stemt dan ook met de voorstellen in.

GroenLinks (Janssen) brengt naar voren dat kennis is genomen van de nota Handreiking uitvoeringsvarianten en stelt dat die als erg nuttig en inzichtelijk is ervaren. Bij de schema's hierbij valt af te lezen dat als de taakgerichte variant verondersteld is, de gemeente geen toewijzing van zorg op individueel niveau maakt.

Een voorbeeld is de huishoudelijke hulp, waar geen verantwoording per individuele cliënt gevraagd wordt. Bij het Verbeterplan wordt gesproken over een opgetuigde toegang, waarbij juist wel per individuele cliënt wordt toegewezen. De fractie vraagt zich af hoe zich dit verhoudt tot het aanbod van Envida om de huishoudelijke hulp als taak op zich te nemen, een variant waar het college in ieder geval serieus op wil ingaan. Er wordt een reactie van de wethouder gevraagd.

D66 (Mertens) stelt dat de stukken er liggen om te veranderen en bezuinigen en benadrukt dat er echt snel mee aan de slag moet worden gegaan. Er ligt een behoorlijke taak te wachten voor de raad om de financiën op orde te krijgen, waar zeker nog twee jaar aan gewerkt moet worden en die niet eenvoudig is. Hij ziet ook in dat visie en inzicht nodig zijn om hiermee verder te kunnen de komende jaren. De fractie stemt in met de raadsvoorstellen.

PvdA (Fokke) geeft aan dat de urgentie volgens iedereen duidelijk is en dat hoe langer ermee gewacht wordt, hoe groter de problemen. Met betrekking tot het Verbeterplan komt de vraag nogmaals naar voren dat of het klopt dat de gemeente de totale bijdrage in het kader van jeugdzorg voorschiet voor de regio. Is er sprake van dat de regio met de gemeente mee gaat doen en hoeveel zal gemeente Maastricht uiteindelijk betalen? Ook geeft zij aan dat ze nog geen antwoord heeft gekregen op de vraag die ze de vorige keer gesteld heeft ten aanzien van het schema op pagina 6, waarin staat dat vanaf 2023 het bedrag Uitvoeringskosten Inkoop ineens aanzienlijk vermindert. Gaat dit om tijdelijke inhuur waar al lang gebruik van wordt gemaakt of betreft dit echte banen? De vraag mag schriftelijk beantwoord worden, als hij maar voor besluitvorming wordt beantwoord.

VVD (Limpens) vraagt ten aanzien van de Transformatie Jeugdzorg wat de status is van de regionale bijdrage op dit moment. Verder benadrukt hij de urgentie om snel te handelen en dat enige vaart wenselijk is.

SP (Vreken) wil een aantal punten n aan de orde stellen. Voor cliënten wordt het minder goed, ze hebben minder keuzevrijheid en maatwerk neemt af en de fractie vreest voor discontinuïteit van de zorg. Niet elke cliënt zal via de PGB kunnen inhuren. Als cliënten nu een goede zorgaanbieder hebben, die die zorg straks niet meer mag aanbieden, kan dat stress opleveren. Komt er voor deze cliënten een overgangsregeling?

De SP pleit ten tweede voor minder zorgaanbieders dan er nu zijn, maar voor meer dan het college voorstaat, die lijkt door te schieten van veel naar weinig zorgaanbieders. Wordt er dan een oligarchie gecreëerd, waarin slechts een aantal grote aanbieders wordt aangeboden? Het kan de gemeente meer grip opleveren, maar ook meer risico op prijsafspraken die leiden tot prijsverhogingen. Bovendien leidt de afname van het aantal zorgaanbieders tot grotere opdrachten die Europees aanbesteed moeten worden, wat een ingewikkeld proces is. Begeleiding door experts is dan nodig om fouten te voorkomen en de lange duur van het proces gaat ten koste van de flexibiliteit en het snel kunnen inspelen op nieuwe vragen en behoeften. Welke kosten brengt dat met zich mee? Heeft het college daar al inzicht in? Europese aanbesteding betekent ook dat een buitenlands bedrijf de opdracht kan krijgen. Wat betekent dat voor de uitvoering van de zorg, voor de contracten van de lokale mensen die zorg aanbieden, voor de werkgelegenheid? Wat gebeurt er met alle bedrijven die geen zorgcontracten meer krijgen?

Ten derde pleit de SP ervoor dat er dieper wordt gekeken naar de mogelijkheden van het financiële instrumentarium achter de voordeur, waardoor er vóór de voordeur minder of niets hoeft te veranderen en de cliënten er niet de dupe van worden. Er zijn in Maastricht nog steeds instellingen die op meerdere wijzen geld krijgen van de overheid; schaf die dubbele financiering af, dat geeft beter overzicht en meer controle. De SP heeft dit al aangegeven bij de behandeling van de projectbegroting en de begroting 2021. Wanneer en waarom kiest het college voor gewone aanbesteding, subsidies zelf uitvoeren of het aan de burgers overlaten? Hoe wordt dit gewogen en wat zijn de kwaliteitseisen en verlaging van tarieven?

Partij Veilig Maastricht (Vorst) bedankt de wethouder voor het beantwoorden van de vragen gesteld in de tweede termijn en over artikel 47 in het kader van zorgfraude. De PVM vindt dat het bij de plannen van wezenlijk belang is om controle te krijgen op de twee dossiers Investeringsbudget en Transformatie Jeugdhulp. De antwoorden verkregen in de tweede termijn roepen echter ook weer vragen op. Het zijn twee raadsvoorstellen door elkaar heen, die ook nog eens uit het Verbeterplan Sociaal Domein zijn gelicht, wat het niet overzichtelijker maakt, zeker niet als het gaat om de financiële onderbouwing. Het college stelt in antwoord op de vraag met betrekking tot deze onderbouwing van de herijking Jeugdhulp dat als twee derde van alle gemeenten met het plan instemt, ook alle gemeenten zich committeren aan het plan en er verrekening plaatsvindt naar rato. Echter stelt het college in hetzelfde antwoord ook dat als een regiogemeente ondanks twee derde meerderheid toch besluit niet mee te betalen aan de uitwerking van de inkoopstrategie die regionaal is vastgesteld, dat er dan in de regio teruggedaan wordt naar de tekentafel. De regiosamenwerking kan dan op verschillende manieren worden vervolgd, wat mede afhangt van in hoeverre de gemeenten niet willen meewerken aan de doorontwikkeling van de inkoopstrategie die ze zelf hebben vastgesteld. In alle gevallen blijft Maastricht als centrumgemeente via team Inkoop Sociaal Domein het bestuurlijk aanbesteden 'Open House' vormgeven voor de regio tot de nieuwe situatie. De vraag is hoe de PVM een duidelijk ja kan afgeven voor dit

plan indien er zulke onduidelijke antwoorden worden afgegeven. Als voorgenoemd scenario gaat spelen en er moet teruggegaan worden naar de tekentafel, is er dan sprake van een go/no-go-situatie en moet er dan voor een gehele nieuwe strategie worden gekozen? Zoals PVM het nu begrijpt, heeft het college geen alternatief plan, wat voor een enorm tijdsverlies kan zorgen. De wethouders hebben zich al vaker uitgelaten over ontwikkelingen en samenwerkingen binnen de regio. Echter de nood is zeer hoog en hopelijk kiest men niet het hazenpad. Het Investeringsbudget Wmo en Jeugdhulp zijn uit het Verbeterplan Sociaal Domein getild, dat onder druk staat, zeker ten aanzien van de recente ontwikkelingen omtrent de financiële paragraaf. Dat de zaken 'Aansturen van financiële vergoedingen' onder controle van de heer Dekkers en kompanen staat, vindt de fractie zeer vreemd en dit draagt niet bij aan het vertrouwen dat dit plan tot een goed einde wordt gebracht. Ook op antwoorden van de raad inzake betalingen aan de kompanen voor geleverde diensten, blijft de wethouder een antwoord schuldig. Vreemd, wat het ging om een niet onaanzienlijk bedrag. Een bedrag dat nu niet ten goede komt voor het sociale beleid. Welke zekerheid kan het college de burgers geven dat de twee raadsvoorstellen wel tot een goed einde worden gebracht? Met betrekking tot VNG noemt de fractie dat er in de rit van 12 maart door het college wordt aangegeven dat de VNG een arbitragezaak aanspant tegen het rijk. Echter de uitspraak van de arbitragecommissie geeft een semibindend karakter en moet eerst door de Eerste en Tweede Kamer worden geleid aler het kabinet tot uitvoering over moet gaan. Gezien het verkiezingsjaar met al zijn perikelen kan de uitwerking en implementatie van deze zaak wel eens zeer lang op zich laten wachten. Onderschrijft het college deze mening en zo ja, wat betekent dit voor de financiële situatie van de Gemeente Maastricht? De lobby die gevoerd is door de wethouder kan als mislukt beschouwd worden. Het Rijk neemt de gemeente niet serieus. In dezelfde week waarin de VNG namens de gemeente een arbitragezaak moet aanspannen geeft het Rijk nog eens € 770 miljoen aan het bedrijfsleven. De burgers vissen weer eens achter het net en dat kunnen de wethouders toch niet verkopen aan de burgers of zien de wethouders dat anders?

De voorzitter constateert dat er van de PVV niemand aanwezig is.

SAB (Schulpen) stelt dat er met betrekking tot het investeringsbudget en de beschikkingstelling van € 172.800 geen enkel bezwaar is van de SAB. Ten aanzien van de Transformatie Jeugdhulp wordt gevraagd € 3 miljoen ter beschikking te stellen, waarvan € 1,9 miljoen moet terugvloeien in de gemeentelijke kas. Wethouder Jongen heeft eerder al aangegeven dat het zeker is dat dit bedrag zal terugkomen. Het is volgens SAB belangrijk dat Maastricht als centrumgemeente het voortouw neemt en vraagt zich af of de tijdsdruk die hierop staat, bekend is bij de andere gemeenten of dat zij absoluut willen afwachten om dit bedrag beschikbaar te stellen. SAB geeft aan er geen enkel probleem mee te hebben om € 0,4 miljoen voor dit raadsstuk uit de algemene reserve beschikbaar te stellen. Maar Maastricht is ook een stad in financiële nood en er wordt verwacht dat de andere gemeenten hierin ook hun verantwoordelijk nemen en beseffen hoe belangrijk deze transformatie ook voor hen is.

50PLUS (Van Est) is van mening dat alle antwoorden tot nu toe nog niet het vertrouwen geven dat het goed gaat. Net als bij het Verbeterplan vindt de fractie dat er meer zicht nodig is op de besteding van de gelden die beschikbaar gesteld zouden worden en welke mijlpalen wanneer bereikt worden. Inhoudelijk blijft het een vreemde zaak dat er bij de beslispunten is aangegeven dat dit bekostigd wordt vanuit de algemene reserves. Het gevolg van het beschikbaar stellen van deze gelden is dat het tekort dit jaar wordt afgedekt door in te teren op de algemene reserves. Bij de Transformatie Jeugdhulp wordt echter de voorfinanciering van de andere gemeenten ten laste van exploitatie gebracht, wat volgens 50PLUS een debiteurenpost is. Kan deze niet ten laste komen van de algemene reserve of denkt de wethouder dat deze debiteuren dubieus zijn? Het is de fractie tevens niet duidelijk wat bedoeld wordt met dat de regio beslist op 29 maart aanstaande. Is dit een besluit van de bestuurders en zo ja, dan hebben de gemeenteraden toch nog niet besloten? Wat als gemeenten daarna nog afhaken?

Ten slot roept de spanning tussen passende jeugdzorg en budgetplafonds vragen op. Wanneer is het mogelijk om inzicht te krijgen in wat bedoeld wordt met niet passende jeugdhulp die schijnbaar op dit moment wel wordt toegekend?

De voorzitter merkt op dat mevrouw Nuyts van Liberale Partij Maastricht niet aanwezig is.

Groep Gunther (Tiber) heeft voor nu geen vragen of opmerkingen.

De voorzitter stelt dat Groep Maassen en Groep Alexander Lurvink beide ook niet aanwezig zijn.

Wethouder Bastiaans licht ten eerste de verdeelsleutel toe van de kosten van de Wmo in antwoord op de vraag hierover van mevrouw Van der Heijden. Het totaalbedrag is € 240.000, waarvan de gemeente € 80.000 voor zijn rekening neemt voor Beschermd Wonen. Maastricht is daar een centrumgemeente voor en regelt dat

voor de regiogemeente en de westelijke Mijnstreek. Dan blijft er nog €160.000 over om de reguliere WMO-taken Begeleidend Wonen op te pakken, waarvoor een verdeelsleutel bestaat met de zes gemeenten. Zij stelt voor om dit verder schriftelijk te beantwoorden.

Meerdere fracties vragen voor aandacht voor het ambtelijk apparaat en de oproep voor financiële middelen voor extra capaciteit. Zij legt uit dat voor de Wmo de zaken voor juni/juli gepubliceerd moeten zijn, zodat aanbieders zich daar op kunnen inschrijven, waarbij in het voortraject de meeste zorgaanbieders hiervan op de hoogte zijn en waarmee ook al afspraken plaatsvinden. Op 22 april vindt er een sessie plaats voor raadsleden van de regiogemeenten om aan te haken bij het Wmo-verhaal waarbij er meer informatie wordt over het proces.

Naar aanleiding van de vraag van de heer Janssen (GroenLinks) over de taakgerichte variant, legt zij uit dat er vooral gekeken wordt per productsoort, per soort zorg die wenselijk is, welke variant daar bij hoort. Het kiezen van een taakgerichte variant houdt iets anders in dan een output-gerichte variant kiezen, ook naar de toegang toe. Er wordt geprobeerd hierin flexibel te zijn, zodat het zoveel mogelijk aansluit bij de behoeften van de zorg. Wethouder Bastiaans concludeert uit het pleidooi van de heer Vreken dat er behoefte is aan meer keuzevrijheid voor de cliënten. Er zijn nog steeds meer dan 200 aanbieders, maar kijkend naar de aantallen klopt het dat een gemiddelde van 20% van de aanbieders meer dan 80% van de inwoners die zorg behoeven, in zorg voorziet. Er komt een overgangsregeling. Het aantal aanbieders staat nog niet vast, wat betekent dat er nu vooral in kaart gebracht wordt wat voor zorgvraag precies nodig is en de aanbieders daarop afstemmen. Er ontstaan hierbij ook samenwerkingsverbanden tussen zorgaanbieders.

GroenLinks (Janssen) heeft een aanvullende vraag. Hij stelt dat er per product wordt afgewogen welke variant daarbij wordt gekozen en vraagt de wethouder of zij, woordelijk of schriftelijk, de criteria kan noemen waarop dat wordt gebaseerd. Is dat een format, zijn dat bepaalde kaders, wat is daar de status van?

Wethouder Bastiaans zegt toe deze vraag mee te nemen om bij de volgende sessie in april te bespreken (**toezegging**) en kijkt of de vraag al eerder schriftelijk dan wel in een presentatie te behandelen is.

Wethouder Jongen richt zich op de kernvraag die meerdere fracties hebben gesteld hoe het met het regio-overleg staat. Het Transformatieplan met het bedrag van € 2,3 miljoen is voor de regio, waarvan € 400.000 voor Maastricht. Hij geeft aan het antwoord op de vraag van mevrouw Van der Heijden over waar het verschil in berekening zit, schuldig te moeten blijven, maar komt hier later op terug.

De gesprekken met de regio gaan voortvarend, maar nog niet met een definitief resultaat, want zowel de regio als de gemeenteraad van Maastricht zien in dat er voor de begroting die is vastgesteld extra geld moet worden aangevuld, wat erg ongelegen komt. Een van de oplossingen is dat de gemeente Maastricht bereid is om voor te financieren. Wat betreft de garantie kan wethouder Jongen zeggen dat er tijdens de regiovergadering van 29 maart aanstaande duidelijk wordt of iedereen akkoord gaat. Mocht dat niet het geval zijn, dan zal hij dat voorafgaande aan de raadsvergadering van Maastricht op 30 april meedelen, maar hij benadrukt dat het niet zo kan zijn dat gemeente Maastricht het financiële risico loopt om te moeten aanvullen. Hij gaat hier overigens niet van uit.

Hij stelt dat de heer van Est gelijk heeft om te vragen of dat raadsbesluiten of collegebesluiten moeten zijn. Die besluiten zijn sowieso niet genomen door de regio voor 29 maart, maar de contacten zijn wel dusdanig intensief tussen de wethouders en colleges dat als er op 29 maart akkoord wordt gegeven, dit ook serieus wordt doorgevoerd.

CDA (Van der Heijden) geeft aan het op prijs te stellen het op 29 maart genomen besluit zo snel mogelijk kenbaar te maken aan de raad en niet voor de volgende raadsvergadering. Tevens vraagt zij zich af of in het geval van eventuele voorfinanciering vanuit gemeente Maastricht, de provincie hierbij betrokken zou moeten worden.

Wethouder Jongen maakt kenbaar het antwoord op deze laatste vraag niet te weten, maar kan wel ondertussen antwoorden, na contact met de ambtenaren, dat het verschil in de berekening van het investeringsbudget Wmo ligt aan afrondingsbedragen.

In de gesprekken met de regio bestaan wel discussies over wat de verantwoordelijkheid is van de gemeente Maastricht in het kader van het Verbeterplan. Aangezien de inkoop gezamenlijk gebeurt en de regio ook het Verbeterplan leest, begrijpt hij de discussie. Het Verbeterplan en Transformatieplan zijn wel aansluitend aan elkaar, maar niet verbonden in de besluitvorming. Het Verbeterplan is gericht op het verbeteren van de interne organisatie van de gemeente Maastricht, waar onder andere inkoop bij zit. Het Transformatieplan richt zich erop om de zorgcontinuïteit de komende jaren te verstevigen en daarvoor zijn extra middelen nodig. Hij komt dan ook gelijk op de vraag van mevrouw Fokke; het klopt dat het bedrag vanaf 2023 fors naar beneden gaat. Er wordt een samenwerking gezocht tussen de bestaande mensen van inkoop en de extra mensen die nodig zijn om het Team Verwervingen in gang te zetten en dat gebeurt door middel van inhuur van externe expertise. Als zij de opdracht gedaan hebben, wordt het vanaf 2023 regulier overleg en dan is de inhuur niet meer nodig.

Wethouder Jongen beaamt de stelling van de heer Vrehan (SP) dat minder aanbieders leidt tot minder keuzevrijheid. Het doel is dat voldoende keuzevrijheid zal blijven bestaan en dat het niet de ambitie is om een consortium te hebben van maar tien aanbieders. In de regio is zichtbaar dat steeds meer aanbieders hun krachten bundelen om daarmee ook de kosten van hun bedrijfsvoering te beperken. Hij stelt de heer Vrehan in het gelijk dat het nu soms raar geregeld is dat er meerdere subsidies dan wel arrangementen zijn voor één aanbieder. Dit is een van de redenen om het Transformatieplan te gebruiken om daarin meer duidelijkheid te krijgen. Externe aanbieders zijn daarnaast allemaal inbegrepen in de begroting van € 2,3 miljoen van het Verbeterplan.

In antwoord op de vraag van PVM dat het teruggaan naar de tekentafel tijdverlies oplevert brengt wethouder Jongen in dat dat juist de crux is van het hele verhaal. Momenteel wordt gewerkt met een arrangementensystematiek, die niet de grip op de dienstverlening en kosten biedt die wenselijk is. Daarom gaan zes intermediaire werkgroepen van de regio aan de slag om dat duidelijk te krijgen, de zogenoemde tekentafel. Er is voorzien dat deze werkgroepen hun advies in oktober presenteren, waardoor de bestuurders dan een go/no-go kunnen geven over de verdere voortgang. Dit sluit tevens aan op de vraag van de heer Janssen over welke systematiek er gebruikt zal worden met welke criteria; juist deze interdisciplinaire werkgroepen met ervaringsdeskundigen gaan zich hierover buigen om een goede balans te vinden tussen de doelgroepen, het segment en de inkoopssystematiek. Nu zijn er slechts twee keuzes: individuele arrangementensystematiek of groepsarrangementen. De wens is dat te verbreden naar wellicht subsidies, maar in ieder geval naar de meest gunstige vorm van dienstverlening naar de cliënt toe en voor de gemeente om de processen beter te kunnen monitoren en de kwaliteit beter te kunnen waarborgen.

Wethouder Jongen erkent ruitelijk, zoals PVM stelt, dat het lobbyoverleg mislukt is, maar geeft aan dat het niet aan de gemeentes ligt, die zwaar hebben ingezet op met dit kabinet tot overeenkomst te komen. Hij raadt aan om het verslag van het binnenlands bestuur te lezen, waarin precies staat waaraan het geschort heeft bij dit kabinet. Hoewel er jammer genoeg tijd verloren gaat, is de urgentie dermate hoog bij vrijwel alle gemeentes in Maastricht. De voorzitter van de VNG, Jan van Zanen, heeft ook in een advertentie bij het kabinet aangegeven dat als ze niet over de brug komen, de gemeentes zullen omvallen. Het staat er niet met zoveel woorden, maar dan moet er wellicht overgegaan worden op burgerlijke ongehoorzaamheid en het staken van taken. De wethouder blijft zijn inzet in VNG-verband onverminderd voortzetten en volgende week zijn er weer vergaande gesprekken, want dit is de enige manier om dit structureel te regelen.

CDA (Van der Heijden) geeft aan de uitspraak van de heer Van Zanen ook te hebben gelezen en is het niet eens met de actie van burgerlijke ongehoorzaamheid. Zij zou hierbij de hoop en het streven willen uitspreken om de burgers niet in de steek te laten en zou liever de zorg willen blijven leveren en de rekeningen daar neer te leggen waar ze thuishoren, zich terdege beseffend dat er bezuinigd moet worden. Van burgerlijke ongehoorzaamheid worden de burgers de dupe.

Wethouder Jongen licht toe dat de uitspraak van Van Zanen zo niet bedoeld is, juist de kwetsbare burgers waar de gemeenten voor opkomen mogen en zullen niet de dupe worden van stagnerende zaken die de overheid nu met zich meebrengt. Het gaat juist om zaken die niet rechtstreeks met de burger te maken hebben waarvan de gemeentes zeggen dat het te veel tijd en energie kost en waarvan zij eerst de rekening betaald willen zien. Noch mevrouw Van der Heijden noch de burgers hoeven zich dus zorgen te maken dat de dienstverlening stopt.

Partij Veilig Maastricht (Voorst) vraagt wat de wethouder vindt van het semibindend karakter van het advies van de arbitragecommissie; het moet door de Eerste en Tweede Kamer geloodst worden, die eerst volmondig ja moeten zeggen aler het nieuwe kabinet kan overgaan tot uitvoering.

Wethouder Jongen neemt hier kennis van, maar of het nu bindend of semibindend is, het nieuwe kabinet en de nieuwe Eerste Kamer kunnen er niet omheen dat zij zullen moeten leveren. Anders zullen 340 van de 355 gemeentes in Nederland een artikel-12-gemeente worden en dat kan Nederland zich niet permitteren. Er is een systematiek gekozen die ook niet de zijne is, maar daar heeft hij geen invloed op.

PVM (Voorst) heeft een aanvullende vraag over het 212 pagina's tellende AEF-rapport, waar verschillende ministeries en de VNG aan hebben gewerkt. De begeleidingsgroep en de stuurgroep committeren zich aan de conclusies van het onderzoek en het Rijk legt het gewoon naast zich neer. Dus de gemeentes en de VNG worden niet serieus genomen of het Rijk ziet de noodzaak niet van het geld toeschieten aan de gemeente.

Wethouder Jongen antwoordt dat de VNG wel degelijk serieus genomen wordt. Het standpunt van het huidige kabinet luidt dat ze demissionair zijn en nu geen besluiten nemen. Hij is zelf van mening dat dit nogal kort door de bocht is en aangezien er nu miljarden, terecht overigens, in deze coronatijden uitgegeven worden om alles

overeind te houden, is het buitengewoon wrang dat dat niet bij Jeugdzorg terecht komt. Hij verduidelijkt dat zijn eigen partij daar ook aan tafel zit en dat er verwacht mag worden dat hij daar volop inzet.

Met betrekking tot het punt van de heer Van Est (50PLUS) over de voorfinanciering, stelt hij vast dat de heer Van Est meer thuis is in begrotingstechnische zaken over de voorfinanciering van de gemeentes. Hij heeft niet paraat waar het in staat, maar het zijn in feite debiteurenposten en hij zoekt dit met wethouder Aarts uit. Hij noemt tevens dat er van hem verwacht mag worden dat hij tegen de regiovergadering van 29 maart weet wat de status hiervan is, maar hij kan hierover pas berichten als er vanuit de regio witte rook is en daar een oordeel over is. Dus op zijn vroegst de 29ste 's middags of ruimschoots voor de vergadering van 30 maart.

Tenslotte brengt hij in dat het een groot probleem is bij Jeugdhulp als jongeren zware en dus dure hulp nodig hebben en dat als het beter gaat maar er nog wel een lichte vorm van begeleiding nodig is, in een goedkopere vorm, bijvoorbeeld in een pleeggezin of in een leefhuis, er daar vaak geen plek is. Die keten is dus niet volledig op elkaar afgestemd en de jongere blijft dan in de duurdere zorg zitten totdat er een plek vrijkomt en daar gaat dus geld in verloren.

50PLUS (Van Est) begrijpt dat de wethouder op 29 maart een uitspraak van de bestuurders heeft, maar nog geen uitspraak van de raden. Het zou dus kunnen dat de raden op een later moment besluiten hun bestuur niet te volgen, wat zou kunnen betekenen dat er voor enkele gemeentes die niet meedoen een probleem kan ontstaan, doordat een besluit genomen wordt op basis van wat bestuurders hebben afgesproken. Hij vraagt zich af of er dan nog een aanvullend stuk terugkomt bij de raad.

Wethouder Jongen heeft hier op dit moment niet op voorzien, omdat hij ervan uitgaat dat als de wethouders ja zeggen en hun handtekeningen zetten, ze dat in hun raden ook doen. Als gewacht wordt totdat alle raden ja hebben besloten, dan lukt het niet voor 1 januari 2023 en dat is een onwenselijke situatie. Hij heeft begrip voor het punt van de heer Van Est. Het is in feite ook bedrijfsvoering en veel van zijn collega's zouden er niet voor kiezen om het aan hun raad voor te leggen, omdat zij feitelijk zeggen dat ze in de jeugdhulp extra mankracht vragen voor twee jaar met het perspectief op beter grip op uitgaven en dus bezuinigingen.

50PLUS (Van Est) antwoordt dat als hij graag de toezegging zou hebben dat indien een raad toch besluit hun bestuur niet te volgen, de wethouder er dan mee bij de raad terugkomt. Dat zou helder zijn.

Wethouder Jongen antwoordt dat hij pas 29 maart weet of zich problemen voordoen, maar dat hij er niet van uitgaat. 50PLUS mag ervan uitgaan dat de rekening in het kader van voorfinanciering niet stiekem bij de gemeente Maastricht terecht komt als een gemeente er niet aan voldoet. Bovendien zijn de gemeentes ook gehouden aan regionale samenwerking, dus iedereen die er niet aan mee zou doen, moet er rekening mee houden dat die een algemene maatregel van bestuur van het Rijk opgelegd krijgt dat ze mee zullen moeten werken. Hij gaat ervan uit dat de raden volmondig ja zullen zeggen.

De voorzitter dankt wethouder Jongen en start de tweede termijn.

Tweede termijn

CDA, Senioren Partij Maastricht, GroenLinks en D66 hebben geen aanvullende vragen.

PvdA (Fokke) merkt op dat ze coalitiepartijen vaak hoort zeggen of er overleg is geweest met de provincie, maar zij snapt niet waarom er met hen over financiën overlegd moet worden, aangezien de gemeente niet onder curatele staat. Zij vraagt zich af of dat te maken heeft met het feit dat vruchtboomfonds en algemene reserve één zijn geworden en dat het vruchtboomfonds naar haar weten niet vrij gebruikt mag worden. De vraag over de jeugdzorg en de kosten is daarnaast nog niet helemaal opgelost. Zij begrijpt dat er eerst ingehuurd wordt en dat het bedrag dan weer naar beneden gaat, maar er moet gekeken worden naar het oude scenario. Zij geeft aan dat ze dit ook met Wethouder Jongen na de vergadering kan bespreken.

VVD (Limpens) heeft geen vragen meer.

SP (Vrehan) heeft nog een aantal vragen. Ten eerste of het college ook nog advies heeft gevraagd aan het ISD en of ze dat wil delen met de raad, dat gaat over deze plannen en het Verbeterplan. Ten tweede wil de fractie toch pleiten voor het behoud van continuïteit van de huidige zorgvragers door bij hun oude zorgaanbieders te kunnen blijven en dat de nieuwe regeling ingaat voor mogelijke nieuwe mensen. Vervolgens blijft de fractie het vreemd vinden dat de nu extra gevraagde budgetten niet meegenomen zijn in de prebegroting en het Verbeterplan en ten slotte vraagt zij zich of hoe ze als raad verder betrokken worden bij deze twee plannen.

Partij Veilig Maastricht (Voorst) merkt op dat een vorige vraag nog niet beantwoord is, waarin gesteld wordt dat als twee derde van de gemeentes instemt dat alle gemeentes zich dan committeren aan het plan en dat een verrekening per rato plaatsvindt. Maar in hetzelfde antwoord wordt gesteld dat regiogemeenten ondanks een twee derde meerderheid toch kunnen besluiten niet mee te willen betalen aan de uitwerking. Kan het dan zo zijn dat de gemeente Maastricht als centrumgemeente dan meer geld moet bijleggen?

SAB (Schulpen) heeft geen verdere vragen.

50PLUS (Van Est) heeft een kleine toelichting: het woord vruchtboomfonds is in de begrotingsbehandeling van 10 november jl. weggelaten en het is achterhaald door wethouder Aarts, dus dat is nu algemene reserve en dat is daar medegedeeld. Voor de rest wacht hij de uitkomst af van het gesprek van de wethouders Jongen en Aarts.

De voorzitter stelt vast de Liberale Partij Maastricht inmiddels is aangeschoven.

Liberale Partij Maastricht (Nuyts) wacht de antwoorden af van de vragen die gesteld zijn.

Groep Gunther (Tiber) heeft geen verdere vragen.

Wethouder Jongen geeft aan dat ze met het IASD in gesprek zijn, maar er niet om advies gevraagd wordt omdat het Transformatieplan en de herijking bedrijfsvoeringszaken zijn die niet rechtstreeks te maken hebben met de cliënt. Wat betreft het vruchtboomfonds is er een beslissing geweest op 10 november jl. Hij geeft aan met wethouder Aarts de wijze van begrotingstechnische verantwoording kort te sluiten.

Wat betreft de vraag van de heer Voorst, geeft hij aan dat als twee derde van de gemeenten ermee instemt, wordt geacht dat de anderen er ook mee instemmen. Er zijn geen sancties die het mogelijk maken om ze rechtspositioneel te dwingen, maar als ze ervoor kiezen om eruit te stappen hebben ze een fors probleem omdat alle inkoop en contracten dan voor eigen rekening komen.

Wethouder Jongen wil ten slotte nog reageren op het pleidooi van SP dat mocht de aanbieder de inschrijving verliezen, cliënten toch in behandeling mogen blijven. Hij kan dit juridisch niet toezeggen. Er is wel een overgangssituatie van minimaal een half jaar, waarin gekeken wordt of de behandeling beëindigd kan worden of overgaat naar een andere aanbieder. Stel dat een jeugdige langdurige zorg nodig heeft, wordt het juridisch lastig in twee systemen te werken. Er wordt geprobeerd de transfer zo soepel mogelijk te laten verlopen en dat cliënten bij hun zorgaanbieder kunnen blijven, maar dat kan niet gegarandeerd worden.

PvdA (Fokke) komt terug op de vraag over het overleggen tussen coalitie en provincie. Waarom zou de wethouder met de provincie moeten overleggen of dit raadsvoorstel uitgevoerd mag worden?

Wethouder Jongen geeft aan dat dit een vraag is voor de coalitie, niet voor een wethouder.

PvdA (Fokke) brengt hier tegenin dat het wel degelijk een vraag is voor de wethouder. Klopt het dat hij moet samenwerken met de provincie?

Wethouder Jongen stelt mevrouw Fokke in het gelijk; de gemeente staat niet onder curatele van de provincie, dus er is geen overleg nodig. Hij had de vraag niet begrepen.

SP (Vreken) zou graag toch helderheid willen over de adviesaanvraag van de ISD. Volgens zijn gegevens hebben die wel een advies uitgebracht, maar hij weet niet precies waar dat over gaat en hij vindt het toch belangrijk dat de ISD gehoord wordt.

Wethouder Jongen geeft hij aan dat hij vorige week met collega Janssen en wethouder Bastiaans uitgebreid met de ISD van gedachten heeft gewisseld. Vandaag staat er in de dagmail een ongevraagd advies over het Verbeterplan. De vraag van de ISD is of dat accuraat meegedeeld kon worden en dat is gebeurd.

De voorzitter constateert dat er geen verdere vragen zijn en vraagt aan de fracties of het stuk wat hen betreft rijp is voor besluitvorming en of het eventueel een hamerstuk is.

CDA, SPM, GroenLinks, D66, PvdA, VVD, SP, PVM, SAB, Liberale Partij Maastricht en **Groep Gunther** geven aan dat het stuk rijp is voor besluitvorming, maar geen hamerstuk.

50PLUS (Van Est) wacht het overleg af tussen wethouders Aarts en Jongen en neemt dan een besluit.

De voorzitter concludeert dat het stuk rijp is voor besluitvorming en dat een aantal fracties nog de nadere ontwikkelingen met betrekking tot het regio-overleg afwachten en het bespreken in hun fractie. Het is geen hamerstuk. Hij dankt allen en sluit de vergadering.